

UNIVERZITET U SARAJEVU – PEDAGOŠKI FAKULTET

Obrazac SP2

Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: PEF PO 201	Naziv predmeta: Kultura govora		
Ciklus: I ciklus	Godina: druga (II)	Semestar: treći (III)	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 75 sedmično: 5 semestralno: 75 predavanja: 3 predavanja: 45 vježbe: 2 vježbe: 30		
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduvjet za upis:	Odlušana nastava iz predmeta Bosanski, hrvatski i srpski jezik I		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Ciljevi predmeta jesu razumijevanje jezika kao strukture i njegovih osnovnih zakonitosti, posebno na fonetsko-fonološkom, ortografskom i ortoepskom nivou, potpuno usvajanje ortografskih i ortoepških pravila standardnoga jezika i znanja iz oblasti kulture govora i kulture komunikacije. Naglasak je na govoru kao konkretnoj realizaciji jezika sistema u pismenoj i usmenoj formi, na ortografskim i ortoepskim pravilima, pravilima standardne akcentuacije, osnovnim svojstvima dobrog govora, vrednotama usmenoga govora, te leksikološkim pojavama koje utječu na jasnoću govora. Studenti će poznavati zakonitosti govorene i pisane komunikacije standardnoga bosanskog jezika, zakonitosti dječijega jezičkoga razvoja, steći sposobnost pretraživanja, prikupljanja i obrađivanja pisanih informacija iz stručne i naučne literature u području kulture govora i razvoja govora kod djece, te važnosti čitanja za govorno-jezički razvoj djece.		
Tematske jedinice:	Na predavanjima će se studenti upoznati sa sljedećim sadržajima: <ol style="list-style-type: none">1. Jezik, govor i mišljenje; komunikacijski proces2. Jezička kultura; jezička norma; faze razvoja bosanskoga jezika3. Funkcije govornih organa i tvorba glasova; glas i fonema; glasovni sistem bosanskoga standardnog jezika4. Usvajanje i učenje jezika: razvojne faze u komunikaciji, govorno-jezički razvoj5. Govor – pismeni i usmeni; ortografija i ortoepija; osnovna svojstva dobrog govora6. Ortografska pravila: pisma (latinica i ćirilica), pisanje velikog i malog slova, sastavljeno i rastavljeno pisanje riječi7. Ortografska pravila: afrikatski parovi i alternacija IJE/JE/E/I/Ø8. Prvi parcijalni ispit9. Ortoepija: pravilna artikulacija; akcenatski sistem standardnoga bosanskog jezika10. Vrednote usmenoga govora; artikulacija i dikcija; osobine dobrog govora; pragmatička pravila11. Razvoj komunikacijske kompetencije u predškolskom uzrastu12. Govorni poremećaji13. Izdvojene teme iz leksikologije: polisemija, sinonimija14. Izdvojene teme iz leksikologije: antonimija, homonimija15. Neverbalna komunikacija i neverbalni sistemi znakova		

Ishodi učenja:	<p>Znanje: usvajanje znanja iz oblasti ortografije, ortoepije, pravila akcentuacije, o osnovnim svojstvima dobrog govora, vrednotama usmenoga govora, te leksikološkim pojavama koje utječu na jasnoću govora, teorijska znanja o lingvističkim disciplinama, o razvoju dječijega govora, te o kulturi govora i kulturi komunikacije općenito.</p> <p>Vještine: Studenti će steći komunikacijske i jezičke vještine i znanja iz kulture govora potrebne za njihov budući rad u odgojnim ustanovama, steći sposobnost pretraživanja, prikupljanja i obrađivanja pisanih informacija iz stručne i naučne literature u području kulture govora i razvoja govora kod djece i znati prepoznati govorne poremećaje.</p> <p>Kompetencije: Nakon položenog ispita studenti će biti osposobljeni pratiti pravilan razvoj govora kod djece, usmeno izražavanje i upućivati ih na pravilan i jasan izgovor glasova i riječi u svakodnevnoj komunikaciji, te na proces razvoja komunikacijske kompetencije kod djece predškolskog uzrasta.</p>
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje
Metode izvođenja nastave:	Predavanja sa prezentacijama, vježbe (pismenog i usmenog izražavanja), diskusija, istraživački zadaci, seminarski radovi ili referati, posjeta pozorištu.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Referat ili zadaće – 10% 2. Prvi parcijalni ispit – 40% 3. Usmeni ispit – 50% <p>Način bodovanja za vanredne studente:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Referat ili zadaće: 10% 2. Pismeni ispit – 40% 3. Usmeni ispit – 50%
Literatura:	<p>Obavezna: Šipka, Milan (2014), <i>Kultura govora</i>, Institut za jezik, Sarajevo (odabrana poglavlja) Palić, Ismail i Omerović, Mirela (2023), <i>Bosanski jezik i komunikacija u nastavnoj praksi</i>, Sarajevo, Sarajevo Publishing (odabrana poglavlja) Halilović, Senahid (2017), <i>Pravopis bosanskoga jezika</i>, Slavistički komitet, Sarajevo</p> <p>Dopunska: Omerović, Mirela i L. Hamzagić Kovačević (2024), <i>Jezička djelatnost čitanja – temelj funkcionalne pismenosti</i>, Univerzitet u Sarajevu – Pedagoški fakultet, Sarajevo Pavličević-Franić, Dunja (2005), <i>Komunikacijom do gramatike (razvoj komunikacijske kompetencije u ranome razdoblju usvajanja jezika)</i>, Alfa, Zagreb Bulić, Refik (2022), <i>Bosanski pravopis</i>, Institut za bosanski jezik i književnost, Tuzla Bakšić, S. Bulić, H. (2019), <i>Pragmatika</i>, Bookline, Sarajevo Muratagić-Tuna, Hasnija (2005), <i>Bosanski, hrvatski, srpski aktuelni pravopisi – sličnosti i razlike</i>, Bosansko filološko društvo, Sarajevo Stančić, V. i Ljubešić, M. (1994). <i>Jezik, govor, spoznaja</i>. Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada Čedić, Ibrahim (2013), <i>Jezički savjetnik</i>, Institut za jezik, Sarajevo Jahić, Dž., Halilović, S., Palić, I. (2000), <i>Gramatika bosanskoga jezika</i>, Dom štampe, Zenica Halilović, S., Palić, I., Šehović, A. (2010), <i>Rječnik bosanskoga jezika</i>, Filozofski fakultet, Sarajevo Omerović, Mirela (2014), "Dikcija i govor", u: <i>Zbornik radova 5</i>.</p>

Međunarodni naučno-stručni skup 'Kulturni identitet u digitalnom dobu',
Filozofski fakultet, Zenica
Marković, Ivan (2015), "O grafemu i hrvatskoj abecedi", *Filologija* 65,
Zagreb, 77-112.
Samardžija, Marko (1995), *Leksikologija s poviješću hrvatskoga jezika*,
Zagreb, Školska knjiga
Šipka, Danko (1998), *Osnovi leksikologije i srodnih disciplina*, Novi Sad
Tanović, I. (1999), *Frazeologija bosanskoga jezika*, Sarajevo
Čudina-Obradović, Mira (2008), *Igrom do čitanja: Igre i aktivnosti za
razvijanje vještina čitanja*, Školska knjiga, Zagreb